

Dr. Ercüment Atabay Amcanın Ardından – Rengigül Yaltırık Ural

Annem Güler Yaltırık, babaannesi Rengigül Hanım'dan itibaren aile kitabımızın yazılmasını kendimi bildim bileli babama "Onca kitap yazdın Faik, bir bizim aile tarihimizi yazmadın!" diye sitem ederdi. Bana notlar tuttururdu. Utku büyüdükçe bazen ona da notlar tutturduğunu işten eve döndüğümde anlardım. 2009 yılında annemin bu dileğini yerine getirmek, henüz zamanı belli olmayan emeklilik günlerimde aktif olabilmek düşüncesiyle her ne kadar iş hayatıma İ.Ü. Bülteni Yazı İşleri Müdürü, PR müdür yardımcısı/vekili olarak başlasam da günceli kavramak için okulum Boğaziçi Üniversitesi BÜMED'te Doç. Dr. Murat Gülsoy Hoca'nın Yaratıcı Yazarlık derslerine katılmaya karar verdim ve iş çıkışı Taksim Divan Oteli'ndeki ofisimden Rumeli Hisarı'ndaki o derslerime yetiştim. Geceleri film vs. izlemedim evde ve hocamızın verdiği ödevleri yaptım. Sonrasında yaşayan tüm aile bireylerimizi, dostlarımızı tek tek eşim Ersin Ural, annem ve babamla ya da tek başıma ziyaretlerimi gerçekleştirdim. Babam bu dönemde bir yaz günü "Ercüment ile de görüşsen faydalı olur" dedi ve Ercüment amca beni neredeyse haftada bir evine davet etti ve 2018 yılında ebediyete intikâl edinceye kadar sürdü.

Şimdi yazılarımda ve kitaplarımda bahsettiğim ilkokuldan itibaren hayatımızda kıymetli bir yeri olan Dr. Ercüment Atabay'ı tanıyalım.

29 Ekim 2017'de yayınladığım "Rengigül" e-kitabımdan:

"Bir düşünün! Tam karşımızda Dr. Ercüment Atabay ve ailesi, Şâir Nedim'e indiğimde Behçet Necatigil'in evi ve kızı arkadaşım Ayşe. Heybeli'ye gittiğimizde İsmet Paşa çivileme denize atlıyor. Levent'e taşındığımızda Fecri Ebcioğlu çocuklarla top oynuyor. Büyükaada'da Reşat Nuri Güntekin'in eşi Hadiye Hanım ile sohbetlerimiz.

Bu yıllardan çok sonra bir hanımefendi (Vedia Ekemen) tanıdım, kendisi de beni tanıdı. Bir sabah Paris'ten aradı. "Amsterdam'dan Paris'e iner inmez, Shakespeare Book Shop'a gittik" dediğimde ve sohbet ilerleyince, şöyle bir yorumda bulundu; "Yüksek bir kültüre sahipsiniz. Bu kültürle doğulur. Farkına varılıp, form alınır. Siz bunu başaran kişilerdensiniz". Bunu övünmek için değil, sahip olunan değerlerin farkına varıp, sahip çıkmanın, hayat boyu eğitimin, form almanın önemini vurgulamak için yazdım. 1413 yılında kurulmuş, sloganı "Ever to be the best" olan St. Andrews mezunu Ercüment Amca, böyle târif edilen insanlardandır ve Milton ile Shakespeare'i, nice derslerin yanında uzun yıllar okulunda okutmuş bir hocadır. Askerliğini birincilikle bitirip, altın saati olan koleksiyoner bir sahaftır."

Dr. Ercüment Atabay ve İstanbul

"1965 yılında Edinburgh'tan döndükten sonra Hüsrev Gerede'deki dairemizi Dr. Ercüment (Atabay) Amca'dan satın almıştı babam ve babaannemin İhlamur Dere Caddesi'ndeki 4 katlı cumbalı apartmanının güzelim teras katından taşınmıştık. Ercüment amcalar da karşıdaki konaklarının yerine apartmanları bitince geçmişti. Az katlı, cumbalı, sobalı aile apartmanlarından, asansörlü, kaloriferli, mutfakları aydınlığa bakan (aslında karanlığa bakan tabiri daha doğru olabilir) çöp öğütücülü dairelere geçilmekteydi. Asansörler çift kapılı, iç kapısı camlı, sarı kapı kulpları ile genelde zıngırdarak yukarı çıkan ve dört duvarı tamâmen koyu kırmızı formikaydı. Asansör hareket halindeyken zıngır zıngır titrerdi. Divan Oteli 2008'de yıkılırken geçtiğimiz ve üç yıl kaldığımız rahmetli Vehbi Koç Bey'in eski aile apartmanı olan Çankaya Apartmanı'nın asansörüne her bindikçe bu apartmandaki günlerimizi hatırlayarak gülümsedim. İstanbul'daki bu tip asansörlerin en güzeli Pera Palas'tadır.

Hüsrev Gerede'deki yan dairemiz Ziya (Ünsel) Bey amcalara aitti. Eşi Ayşe Hanım teyze müthiş bir kadındı, kimya mühendisi. Ziya Ünsel'in adı Beykoz Ortaokulu'na verilmişti şanssız ölümü dolayısı ile. Sadri Alışık gibi hayatımızın içinde olanların mezun olduğu bu okul artık Beykoz Koç Ortaokulu.”

“Hayat böyle idi... Yaya kaldırımı dar, çocuklukla merdivenli ve neredeyse yol boyunca ağaç yok gibiydi. Apartmanların küçük ve bazılarının üçgen balkonlarından kısmî deniz görünürdü. Ön balkonlardan Beşiktaş İskelesi, arka balkonlardan Üsküdar - Kadıköy arası gözüken bu kısmî deniz bile insanın içine bir ferahlık verirdi. Hattâ annem arka balkondan babamın yürüye yürüye Akaretler'den aşağı inişini bile görürdü. Bazen de komşular birbirleri ile haberleşmek için pencereden kırmızı büyükçe mendil sarkıtlardı. Haberleşme mânâsında, her evde telefon yok tabii! Kırmızı Mendil: “Müsait oldum, gel!” demektir. Arka cepheler de bir koridor gibiydi ve en alt dairelerin bahçelerinden biraz yeşillik göze çarpardı. Hele apartmanların aydınlık denilen, aslında karanlık olan ve genelde mutfakların karşılıklı baktığı boşluktan yemek kokuları karışırdı. Bu camlardan mutfak sohbetleri yapardı komşu hanımlar. Dairelerin tavanlarının yüksek olmasından dolayı da odalar daha geniş gözükürdü insanın gözüne.”

“Ramazân ayında semtin davulcuları o yokuşta, tokmağını bir çınlatırdı ki evlerin ışıkları teker teker yanardı. Ramazân davulcusu daha geçmeden, aşağı katımızdaki Hadiye Hanım Teyze'nin, kalorifer borusuna bir metal parçasıyla vurup, bizleri uyandırması çok hoşuma giderdi. Hemen anneannem gelir, odamızın ışığını yakardı. Ben de dersimi yatağımın içinde çalışmaya başladım, “*Haadiii...*” sesini duyuncaya kadar. Önce ellerimizi, yüzümüzü yıkar sonra da anneannemin, ev yapımı üzeri keşli, cevizli Afyon'dan ya da Düzce'den gelen eriştesinin ya da simit makarnasının mis gibi tereyağlı kokusuna doğru giderdik salona. Daha masaya oturmadan, tükürük bezlerimiz çalışır, üzüm, erik ya da kayısı hoşafını da gördük mü çukur, işli cam kâselerde, gözlerimizin içi gülerdi.

Aynı tadı o yokuştan inerken yankılanan yoğurtçu çingiraklarında alır ve Edinburgh'taki rengârenk, tertemiz dondurma arabasından çıkan müziği hatırlardım özlemle. Biraz da yalanarak tabii. Annemin ve anneannemin Afyon'dan alışkanlığı; o bölgede neyi, kim en iyi satıyorsa kapıya getirirlerdi. Annemin bu alışkanlığı devam etti yetmiş beş yaşına kadar. Haydar Bey'in kızı olarak, İstanbul'un en iyi etini, en iyi yoğurdunu bilir, kapıya gelemeyenleri bizzat gider, kendisi seçip, alır ve yemeğini ona göre yapardı.”

Ercüment Atabay'ın annesinin babası Hacı Hakkı Bey

“Ercüment amcanın büyük babasının babası Sultan V. Mehmed Reşad'ın, Şeyh-ül-Harem'i Hâfız İbrahim Bey, annesinin babası Ceyb-i Hümayûn Kâtibi ise Hacı Hakkı Bey'dir.

Hacı Hakkı Bey, Rengigül Hanım'ın eşi mebus Sarializade Hacı Ahmet Efendi ile Sultan V. Reşad dönemini acı-tatlı yaşamışlar.

Ercüment amca dedesini şöyle târif ederdi:

“*Rudyard Kipling'in “If” şiirindeki her satıra uyuyor.*

“*If you can talk with crowds and keep your virtue,
Or walk with kings—nor lose the common touch,*”. Dedem böyle bir insandı.”

Dip dedeler Osmanlı dönemini aynı çevrede yaşarken Cumhuriyet Dönemi'nde babamla Ercüment Amca'nın sohbetleri, Teşvikiye Hüsrev Gerede'mizdeki dostlukları, İstanbul ve İngiltere anıları bugünleri buldu.

Dr. Arcument Atabay'ın tarafıma hediyesi
İstanbul Namazgâh'taki Şeyh-ül Harem Konağı, Sultan Reşad V Dönemi.
Dr. Arcument Atabay'ın dedesine ait konak. Günümüze ulaşmamış.

Ne güzel bir şans ki Arcument amca, benimle “rûberû” görüşmekten büyük keyif aldığını söyleyerek, gönlünü, anılarını aktardı.

İstanbul Üniversitesi'nde Halide Edib'in asistanı olarak, akademik kariyerine başlayışı, öncesi ve sonrası ile ne bulunmaz bir hazine değil mi hâtıralar?

1951'de Robert Kolej, 1971'de Boğaziçi Üniversitesi olarak adı değişen okulumda, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde upuzun yıllar ders veren değerli hocalardan. Tüm öğrencilerinin listesi evindeki arşivinde ve “5 dakikada çıkartabilirim” der. İsim, yıl söylemek yeterli. 10.000 öğrencisi var. Dile kolay!

Arkeoloji özel ilgisi idi. Babamla bir arkeoloji davetinde karşılaşmış, pek mutlu olmuşlar ve son karşılaşmaları olmuş.

Doktora tezi; şâir Edmund Spenser. Sone 81'ini severim.

Çikolata severdi, Jill teyze de. Beyaz çikolata da götürürdüm Divan'dan, sevdiğini öğrenmiştim.

Çocukluk anılarımda Hüsrev Gerede'den aşağı inerken babaminkine benzer bir pardösü giyerdi. Babamla ara sıra yolda karşılaşırlardı.

Boğaziçi Üniversitesi'nden emekli olduktan sonra da okulun o meşhur berberinde tıraş olduğunu babama söylemiş. Berber Haçık, 1930 yılların başlarında Robert Kolej'den itibaren hizmet vermiş. Bizim zamanımızda Orta Kantin'in altında idi diye hafızamda.

Son beş yıl Beşiktaş'tan hiçbir yere ayrılmadığını söylerdi. Bir keresinde Jill teyze ile Beyoğlu'na çıkmışlar. “Bu benim Beyoğlu'm değil” demiş. Jill teyze de “Başka yerde olduğunu düşün” diye teselli etmiş.

“Anlayacağın, o kadar haber yoktu!” ile başladık sohbetimize, rûberû:

“1929 yılındaki büyük kışı gördüm. Volga’dan koca koca buzlar boğaza geldi. O kadar ki bizim konağın kapısı kardan açılmadı. Dedem küreklerle açtırttı. Eskiden evler sobalarla ısındığı için yere su döküldü mü soğukta buz tutardı. Babam bir gün evin içindeki buzda kayıp düştü.

1932’de Beşiktaş’ta, yaklaşık 80 konak yok oldu. Bizimki kurtuldu. 1936 yılında, sarı otobüsler yeni çıkmıştı. Otobüs seyretmeye giderdik.

16 yaşında Rumeli Hisarı’ndan bisikletle dönerken bayılmışım. İlk Yardım’a kaldırmışlar. Ortaköy’de sokakta kalmış bisikletim. Polis, beni sonra eve getirdi. Annem ve babamla Ortaköy’e gittik, bisikletim bıraktığım yerde duruyordu. Bu haber iki gazetede çıktı. Anlayacağın, o kadar haber yoktu!

Hüsrev Gerede adını Cumhuriyet sonrası aldı. Padişahın Mesire’ye giderken çıktığı yoldu. Bizim ev dört katlı, harem - selamlık idi. Sokak kapısını itsen açılırdı ama korkmazdık. Şimdi üç kilitle oturuluyor.

Faik ile iyi arkadaş olduk, bizim müstakil ev apartman olurken karşı apartmanda bir ev almıştık. Tekrar kendi apartmanımıza geçerken babana 64.000 TL’sına sattım. Babalarımız “Bu asistanlar ev alıp, satmayı beceremezler” dediler ama pekâlâ da becermiş idik. İkimiz de İngiltere’de eğitim almıştık. Tabii, yaşam gereği ben ondan daha önce İngiltere’de idim. İki genç doktor asistan olarak başladığımız dostluğumuz bugünü buldu.

English High School for Boys’a gidiyordum. Sokak ayakkabısı ile okula giremezdik, okul ayakkabımız vardı. Müdürümüz iyi bir insan, iyi bir eğitmendi. Dört derse girer, okulun muhasebesini de kendisi tutardı. 130-140 talebesi vardı. Leylî talebe azdı. 15 kişi kadardı. 1-2 konsolos çocuğu vardı.

1929’da okumayı, yazmayı İngilizce öğrendim. İstikbâl, İngilizce diye düşündü ailem. İngiliz hocalar gelirdi. Türkçe, Tarih, Coğrafya; Türkçe idi. Evden yemek götürürdük. Isırtılar, masalarda yerdik. Lise ayarında idi.

İlkokula gitme mecburiyeti yoktu.

1932-1939 yılları arasında her yıl Anadolu Hisarı’na sayfiyeye giderdik. Ferruh Efendi Yalısı’nda kalırdık. 14 odalı idi, bütün yaz için 80 TL kira verirdi babam. Denizin üzerinde idi yalı. 16 yaşında Boğaz’ı geçtim. 10 kg.’lık kılıç balığı 1 TL idi. Sandallarla geçerler, yalıya yaklaşırlar, alırdık. Kirası 90 TL olunca evde konuşuldu ve fiyatı yüksek bulundu.

Akaretler’de köşede, Halkevi’nden arabası ile geçerken Atatürk’ü gördüm. Afgan Kralı yanında idi. Annem Fatin Rüştü’nün akrabası olduğu için Dolmabahçe’deki düğünlerde bulunmuş ve Atatürk’ü yakından görmüşlerdi. Babam Kıvrımlı idi ve Ankara’daki Rus Sergisi’nde Atatürk’ün koluna girerek izahat vermişti.

1940 senesinde Edebiyat Fakültesi, Zeynep Hanım Konağı’nda iki yıl talebelik yaptım. Yangından sonra Dolmabahçe Sarayı’nın bir kısmını verdiler. Galatasaray Akademisi’nin yanına taşındık.

1942 yılında savaş içinde İngiltere’de St. Andrews Üniversitesi’nde okumaya hak kazandım. Üç ayda İstanbul’dan İngiltere’ye vardım. Haydarpaşa Garı’ndan Beyrut’a trenle. Beyrut’tan Mısır’a otomobil ile. Mısır’dan Güney Afrika’ya uçak ile. Güney Afrika’dan gemi ile Glasgow’a çıktım.

British Council organize etmişti. Uçaklar gece uçamıyor. Gündüz 4-5 saat uçuyor, gece otelde kalınıyor. Dört aktarma ile gidebiliyorduk. Gemi için birkaç hafta beklemiştik.

St. Andrews İskoçya'nın en eski devlet üniversitesidir. Fotoğraf makinem vardı. Savaş dönemi olduğu için her yerde izin verilmezdi fotoğraf çekimine.

Söze, itimata dayalı bir sistemleri vardır. Kuponla elbise alma hakkım vardı. "Kuponum yetmedi" dedim, hemen gönderdiler. Kitapevlerine çok giderdim.

1945'te Tarih Bölümünden mezun olarak yurda döndüm.

İstanbul Üniversitesi'nde talebesi olduğum, Şâir Edmund Spenser konulu doktoramı verdiğim Halide Edib'in asistanlığını yaptığımda yurt dışından atılan zarf:

"Dr. Ercüment Atabay, İstanbul Üniversitesi – İstanbul" beni buldu.

1951 yılında Robert College'de "Humanities" dersleri vermeye başladım. 1971'de Boğaziçi ismini aldı. Devam ettim ve 53 yıl hizmet ettim.

Konum: Milton ve Shakespeare'dir.

Beyoğlu'na kravatsız çıkamazdık. 1945'ten, II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyanın en meşhur solistleri İstanbul'da konserler vermeye geldiler; Thibaut (Tibo), Cortot (Korto), Viseling, Zerialda... gibi. Konserler, Saray Sineması'nda olurdu. 1930'larda adı Glorja idi. Etoile, Alkazar, Melek Sineması da vardı. Saray Sineması özellikli idi.

İstanbul çok küçüktü, konserlere gidenler mahdut kişilerdi.

Konuşulmasa bile bir göz aşinalığı olurdu. Mavi saçlı bir hanım vardı. "Yine gelmiş, locada oturuyor" denirdi.

Müziğe merakım çoktu. 1000 taş plağım vardı. Hepsini bir talebeme hediye ettim.

150 uzunçalar, 220 kaset, 100 CD'im ile mutlu oldum. Beethoven, Mozart, Bach'ı, operayı severim.

Köpek ve özellikle kedi severim.

25 Temmuz 1922'de doğdum. Aslan burcuyum." Dr. Ercüment Atabay, Teşvikiye, 2013 - 2017

Baba dostum Ercüment Bey Amca

"1965'ten itibaren Hüsrev Gerede'deki (Eski adı "Kâğıthane Yokuşu" diye dimağında. Padişah avlanmaya giderken o yoldan çıkıyor.) yaşamışlıklarımızla, bugünleri bulacak gönül saygımla ve kendi tâbiriyle "rûberû" görüşmekten kendisinin zevk aldığı söylediği, onur duyduğum, nâdir şahsiyetler arasındaki yerini alacaktır. Kendisi hâlâ doğduğu yerde yaşar ama konaklar, bahçe içindeki evler, apartman olur. Hele o eşsiz İstanbul, "High School", Beyoğlu ve İskoçya gençlik anıları, müzik ve edebiyat söyleşileri, ömre bedeldir. Annesi ile Bahriye anneannemin tatlı muhabbetleri... Gözlerinden, dillerinden, ses tonlarından, gönüllerinden "rûberû" yaşamak lâzım.

Ercüment amcanın dedesinin dedesi "Terbiye çorbada, doğruluk minarelerde kaldı" dermiş. 400 yıl önce geriye gidildiğindeki ifadeler!..

Yıllar sonra...

Harbiye Nâzırı Berzeg Nâzım Paşa'nın Harbiye Nezâreti, İstanbul Üniversitesi olacak, Şeyh-ül- Harem Hâfız İbrahim ile Ceyb-i Hümâyûn Kâtibi Hacı Hakkı Beylerin torunu Dr. Ercüment Atabay ise, Halide Edib'in asistanlığını üstlendikten sonra, Robert College ve Boğaziçi Üniversitesi'nde uzun yıllar akademik görevini başarıyla sürdürecektir.

Ne ilginç ki dedeleri ile dip dedem Sarializâde Hacı Ahmet Efendi aynı yıllarda, aynı dönemi, acı tatlı heyecanlarla yaşamışlar.

“Değerini bileceğinden eminim. Üzerinde kendi el yazısı vardır.” sözleriyle Dr. Ercüment Atabay’dan tarafıma anlamlı bir yadigâr. Orijinal ahşap çerçevesi.

“Paspardadaki yazı hangi mürekkep ile yazılmışsa ilk günkü gibi. Fotoğraftaki damgada “Peternel Wien 1915”, pres klişe olarak basılı.” dedi Ersin, fotoğrafı çekerken.

Hacı Hakkı Bey, önce Sultan II. Abdülhamid’e sonra Sultan Reşad’a hizmet eder. Almanya’ya gittiğini Münih’te çektirdiği bir fotoğraftan anlar torunu Dr. Atabay.

Hadji Hakkı Bey

Chef Secrétaire De La Casette Privée De S. M. I. Le Sultan.

Tek nüsha kartvizit Sultan Reşad Dönemi mebus Hacı Ahmet Efendi'nin hâtırasına, tarafıma hediye edilmiştir.

Sultan Reşad, tahta çıktığında iki büyük kese mücevheri Hacı Hakkı Bey'e verirken "Ağabeyimden kalanlar bende dursun arzu etmiyorum" dediğinde, onca mücevherden bir tek parça kendine alarak, dağıtır. Cumhuriyet döneminde de münevver ve mütevazı kişiliğiyle mesleğini icra eder.

Ercüment amcanın izniyle evlerinde 2017 yılında çektiğim fotoğraflarından biri, öyle güzel bir andır. "Kitabını görmeden bu dünyadan göçüp, gitmeyeceğim" demişti. Ben de bir prova baskı yaptırmıştım. Her ne kadar içinde eksikler olduğunu bilse de İngiltere'de yaşayan kızına hediye ettiğini söylemişti.

"Bu kitap bir "monument". Rengigül kitabı. Çok emek verdin. Ben böylesini görmedim. Bir şaheser."
Dr. Ercüment Atabay, 2017

“Farklı Zamandaki Farklı Okur Görüşleri Aynı Noktada Birleşiyorsa...

Hiç kimseye zorla, zorlama ile kitap okutamaz, görüş yazdıramazsınız...” yazımda bahsetmişim.

Ercüment amca ile uzun yıllar hafta bir davetine icabet edebildiğim için mutluyum. O nesil her işi aşkla yapmıştı. Did dedelerimiz Sultan V. Reşad’ın kabinesinde idi. Teşvikiye - University of St. Andrews anıları pek güzeldi...

Her gün 200 sayfa kitap okurdu. Kalem koleksiyonu da vardı. Nereye gitsem kalem alırdım.

Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı - Beşiktaş Sözlü Tarih Projesi’nde, Haziran 2021’de yer aldığım da Dr. Ercüment Atabay’ın Beşiktaş’ını kendilerine yazılı ilettim.

Sohbetlerimiz arkeoloji konularını da içerirdi. Hocam Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal’ı anardım.

“1975 yazında Londra’dan dönüp, İngilizce puanı ile girdiğim, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümünde Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal’ın, takdir ettiği öğrencilerinden biri olmuşum. Ancak ne var ki öğrenci olaylarının hararetle yaşandığı bir dönemdi. Yabancı dil puanı ile girdiğimizi bilen ve o dönemin tâbiriyle, neredeyse “Bir gün sağcıların, bir gün solcuların”, “Kolej Bebeleri” diye derslerden çıkartarak, Kızılay ve Sıhhiye caddelerinde yürüttükleri gençlerdik. Mitingler, taşlı, sopalı, tabancalı, bıçaklı, bombalı, korkulu... Cıvı cıvı gençliğini yaşamak varken hem de üniversiteyi kazanmış ayrıcalıklı bir azınlık olarak. Ne şans! Bu ortamda, akademik bir ailenin, büyük kızı idim. Minyon, romantik. İstanbul’un Teşvikiye ve Levent’inde, bir fanusta büyütülmüştük, benden iki buçuk yaş küçük kız kardeşimle. Nasıl da endişeliydi ailem ve bizimle birlikte yaşayan sevgili Bahriye anneannem. “*Bıraksın okulu, İstanbul’a dönsün*” diyordu. Ben ise o ortamın içinde olduğum için mi yoksa babamın bana yakıştırdığı “*Ah Çalığı ah!*” karakterinden mi bilmiyorum, korkmuyordum. Sınıfımızdaki erkek arkadaşlarımız bizlere kol kanat geriyorlardı. Ertesi yıl, tekrar sınava girdim. Şansım yine Ankara idi. Hacettepe Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Bölümü. Bir yıl hazırlık, dört yıl lisansla beş yıl Ankara, hem de yeni kurulmakta olan Beytepe Kampüsü! Öyle günlerdi ki okulda çatal, bıçak, kaşık yasaktı. Düşünebiliyor musunuz; “Sofra Adabı”nın, rafine yiyecek-ıçeceğin bilinip, sunulacağı bir bölümde okuyoruz! Sosyoloji hocamız, Doç. Dr. Emre Kongar ders ve hayat dersleri veriyor. Yan binanın amfisinde bomba patlıyor! O kadar çok çalıştım ki o kesintili, hüzünlü, endişeli günlerde, Boğaziçi Üniversitesi Turizm Bölümü de yeni kurulmuştu, yatay geçişim kabul edildi. Okula on dakika mesafede, Levent’te oturan ailem de bir “Oh!” dedi ki sormayın. Neden mi? O olaylı dönemde, Boğaziçi Üniversitesi’ndeki askerlerin elinde, bazen bahçedeki çiçekler oluyor ve o güzelim boğazi seyrediyorlardı. 1863’ten bu yana... “Above all nations is humanity”...

Okuduğumuz yıllarda okulda kimler yok ki! Prof. Dr. Erdal İnönü, Prof. Dr. Şerif Mardin, Prof. Dr. Demir Demirel, Prof. Dr. Semih Teczan, Dr. Ercüment Atabay, Prof. Dr. Fahir İz, Prof. Dr. Oya Başak, Prof. Dr. Süheyla Artemel, Prof. Dr. Tansu Çiler, Hilmi Yavuz... Eniştemin akrabası Semih Fırncioğlu idari kadroda. İmzalı kitabı ve babasının anıları arşivimde olan Ayfer Neyzi Hanım da. Benim için “ansızın yükselen kahkahalarım, nefis home made pizzalarım, ‘Lordlar Kamarası gönüllüsü gentle prens... “ diye yazılmış. Bambaşka bir dünyada hissedersiniz çimlere uzandığınızda! İçinde müthiş bir koru vardır. Babam incelemiş ve yazmıştı orman botaniği değerini ve korusunu Arboretum olarak tescil ettirmişti. BÜMED’in (Boğaziçi Mezunlar Derneği) ilk üyelerinden biri (aidatımı her yılın başında ödeyerek - öğrencilere katkı payı) olarak hep huzur içinde ve ilk bire giren çalışkan ve zeki öğrencilerin tercih ettiği bir eğitim kurumu olarak sürmesini dilerim. Boğaziçi Üniversitesi mezunu yazarlar olarak anılmaktan onur duyuyorum.”

Meşe ve Defne ile Koleksiyonerlik Yazımdan

“Prof. Dr. Fikri Alican’ın “Koca Meşenin Gölgesinde” kitabı orman botaniği ile ilgili değil. Çerkes Sürgünü ile Osmanlı topraklarına ve Adapazarı İkizce Köyü tepesindeki Koca Meşe’nin etrafına yerleşen bir ailede doğan, Haldun Dormen ile aynı yıl Robert Kolej’den mezun, bir bilim adamının yaşamından kesitleri kendi meşe ağacının gölgesinden okumak da güzeldi tabii. İstanbul Üniversitesi FKB ve Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli, Prof. Dr. Kâzım İsmail Gürkan, Prof. Dr. Bedii Gorbon gibi kıymetli hocaları da anarak. “Çekiç, Mercek ve Yelkovankuşları”nı da Nejat Çelik Bey tavsiye etmişti, sevip, saydığı hocası babamın adı geçtiği için. Sevgili gelinim Hazal’a rica etmiştim, getirdiler Utku ile. Akşam yemeğimiz sonrası, gece etüt ettim. İmzalı kitaplarını gönderme nezaketini gösteren, kıymetli dostlarımla eserlerini bilahare kaleme alacağım. Her biri çok değerli ve RE Books Arts’a kayıtlı olacak.

Demet Taner Hanım ile birlikte, kıymetli yazarlarımızın değerli eşlerini düşündüğümde kimleri tanıdım? İlk aklıma gelen Hadiye (Gültekin) Hanım teyze olmuştu. Sonra, Dr. Ercüment (Atabay) amca ve Jill teyze, Ziya (Ünsel) amca, Ayşe Hanım teyze, kızları Nermin abla, ilkokul arkadaşım Ayşe’nin babası Behçet (Necatigil) amca ve ailesi, Semiha (Baban) Hanım ile Yaşar Kemal gibi. Prof. Dr. Emine Bilge’nin imzalı bir kitabını da kitaplıkta Prof. Dr. Hüsnü Demiriz’in imzalı kitaplarının yanına yerleştirdim. Prof. Dr. Asuman ve Turhan Baytop’un kitaplarının sırasına. Emine Hocanın hocası Prof. Dr. Sara Akdik. Şeref Akdik’in kitabı ile buluştular. Kitaplığımızda Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu, Prof. Dr. Fehim Fırat kitapları da yan yana. Bu kitaplarda çok önemli detaylar var. “Acta Biologica Turcica”ya atıf ile yazacağım. Hocaların hocaları. Büyük saygı duyuyorum. Mustafa V. Koç “Silent World”ün yanında Vehbi Bey’in, Sadberk Hanım’ın, Semahat Hanım’ın, Nüsret Bey’in, Rahmi Bey’in, Sevgi Hanım’ın, Suna Hanım’ın, Ömer Bey’in yayınladığı kitaplar. Nihat (Gökyiğit) amcanın, Sakıp Sabancı Bey’in, Vitali Hakko Bey’in, Asım Kocabıyık Bey’in kitapları gibi imzalı kıymetli kitaplar. Prof. Dr. Asuman Baytop, Prof. Dr. Turhan Baytop, Prof. Dr. Hüsnü Demiriz, Prof. Dr. Semavi Eyice, Prof. Dr. Tuna Ekim gibi nice amca, teyze, abi dediğim kıymetli profesörlerin kitapları da müthiş zevk veriyor, yerlerine yerleştirdiğimde. İmkânım olsa kitaplığımızdaki yüzyıl geriye giden nice yazar da dahil her birini çalışma odalarımızda ağırlamak isterdim ve bir film yönetmeni olsaydım, böyle bir senaryo yazıp, yönetirdim.”

İstanbul Serisi-4 Yazımdan

“Yıldız (Prof. Dr. Demiriz) teyzenin konserlerini izlediği meşhur solistlerin bazılarını Ercüment Bey amcanın kaleme almış olduğum anılarında da yer aldığı için eklemek istedim. Ercüment Atabay’ın Nişantaşı High School for Boys ve Hüsrev Gere de anılarını kaleme almıştım. Evlerinde ağırlandığım, sohbetler ettiğimiz gerek Dr. Ercüment Atabay gerekse de birlikte evinde çalıştığımız Dr. Afife Sayın Hoca’nın müzik ve Atatürk sevgi, saygı ve minnetlerini de yeri gelmişken belirtmek isterim. Tıpkı ağırlandığım ev ve iş yerlerinde yaşadığım gibi...”

Depremler 2023 Yazımdan

“Sonra moda oldu apartmanlarda yaşamak. Kalorifer, asansör hoşlarına gitti insanların. Nüfus da çoğaldı. Dede torun bir arada yaşam şekli değişti. Tıpkı Halide Edib’in Mor Salkımlı Evi’ni arayıp bulamaması gibi. İstanbul da farklı değilmiş, değildi. Biz Nevzat babaannemin Beşiktaş, İhlamurdere Caddesi’ndeki 4 katlı cumbalı Emek apartmanının çatı katında otururduk. Çok severdim o çatı katını. Edinburgh dönüşü Hüsrev Gere de Caddesi’ne taşındık.

Ercüment (Atabay) amca (Halide Edib'in ekibinden ayrılmış, RC'de hoca idi, sonra BÜ'de hoca oldu) dede evini müteahhite verip karşılarında yeni yapılan apartmanda bir daire almış, bitince de dairesini babama satmış. Ercüment amcanın babası "Bu iki asistan satış işini nasıl becerecek?" diye düşünmüş. Gülererek "Becerdik" demişti. Eskiden hep eski konaklar, bahçe içinde evler varmış. Pek tatlı sohbetler, davetler yapılırmış. Jil teyze tebessümle o güzel günleri anlatmıştı. Ben o halini tabii ki bilmiyorum ama tek tük büyük bahçe içinde güzel evler vardı. Zaten Teşvikiye, Beşiktaş, Yıldız bilindiği gibi saraya hizmet eden üst düzey memurların yaşadıkları bir semt. Halide Edib'in babası gibi. 1963'te Afyon'da Haydar Sarıali dedem vefat edince 1968'de ne yazık ki (Şu anda anıt statüsündeki DDY sendika binası) güzelim pembe masal evimiz dahil, dağ içeren çiftliğimiz (Oysa Arboretum yapabiliriz ama henüz o zamanlar o bilgi olgunluğunda değildi babam, 33 yaşındaydı) satılınca da o yıl Levent'e taşındık.

Ercüment amca babama bir gün telefon açmış. "Seni tebrik ediyorum Faik, çok terbiyeli, akıllı, çalışkan bir evlat yetiştirmişsin. Her hafta görüşüyoruz" demiş. Ben çağrılmadan gitmezdim. Çağırırdı, Jil teyze ile sevdikleri çikolataları götürürdüm, sohbet ederdik, hediyeler verirdi.

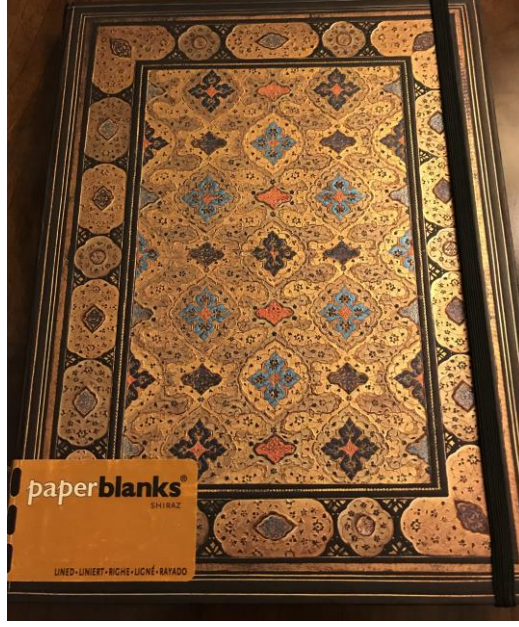

Dr. Ercüment Atabay hediyesi çerçeveli minyatür Osmanlı kaftan çizimleri

Kendisinden çok bilgiler öğrendim. Dr. Ercüment Atabay amcadan öğrendiğim; bizim apartmanın yerinde büyük bahçe içinde çok güzel beyaz bir köşk varmış. O bahçede düğünler yapılır, dostlar, komşular birbirlerini bayramlarda, özel günlerde ziyaret ederlermiş."

Babam Prof. Dr. Faik Yaltırık'ı 2016 yılında kaybettik. Ercüment amca pek üzülmüştü. Babam 1930 doğumlu idi ve zaman zaman "Faik, daha dünkü çocuk" derdi, tebessüm ederek. Oturduğu kanepenin yanında konsoldaki Solgar vitaminlerini göstererek tavsiye ederdi.

Kendi dönemi Amerikalı bir sanatçı ile uzun yıllar yazışmışlar. Sanatçı vefat edince varisleri Ercüment amcaya ait tüm mektupları İstanbul'daki adresine postalamış. Ercüment amca hem çok üzülmüş hem de bu davranıştan dolayı mutlu olmuş.

Dr. Ercüment Atabay hediyesi Shiraz paperblanks

Mimar Sinan ve “Devletin Evi Saray” ile Prof. Dr. Metin Sözen’in Ardından Yazımdan

“Bölümün öğrencileri çok şanslılarım diye düşünüyorum. Babamın “Çok kuvvetli hocalardan yetiştik” dediği gibi. Edebiyat Fakültesi’nde de kimler yok ki? Halide Edib, Mîna Urgan, Azra Erhat, Ercüment (Atabay) amca...

Haldun Taner, devam etseymiş Prof. Dr. Haldun Taner olacakmış anlaşılır. Kendisinin ve sevgili eşi Demet (Taner) Hanım’ın kitapları arşivimde. RE Books Arts Rengigül Ural Kitaplığı manevi değerlerle de çok kıymetli bir kitaplık olma yolunda, kayıtlar devam etmekte. Mümkün olduğunca, vaktim yettiğince gelecek kuşaklar için kaleme almaya da gayret ediyorum.”

Mesut Ilgım – Prof. Dr. (h.c.) Abdülbedi Ilgım - Avni Lifij – Mustafa Düzgünman – Prof. Dr. Ahmet Yüksel Özemre “Üsküdar’da Bir Attar Dükkânı” – “Mevlânâ Neş’esinden Esintiler” Yazımdan

“Sevgili Rengigül, aman diyeyim kitaplara iyi sahip çık. Zira babamın vefatından sonra 3 kamyon dolusu kitabı hediye etmiştik, sonra bir ara Rahmi Bey beni aradı ve Hasköy’deki Müze için babamın eski tarihli kitaplarından istedi, biz bir araştırdık, o üç kamyon dolusu kitabın biz verdikten sonra SEKA’ya hurda kağıt olarak satıldığını öğrendik!”, Mesut Ilgım

Mesut Bey gibi büyüklerimden pek çok bilgi ile donandım. Benzer tavsiyeyi Halide Edib’in asistanı, RC ve BÜ’de 50 yıl hocalık yapmış, Teşvikiye Hüsrev Gerede Caddemizdeki baba dostu Ercüment (Atabay, Dr.) amca yapmıştı, rûberû görüşmelerimizde. Bu kıymetli bilgileri gelecek kuşaklara aktarabiliyorsam kendimi şanslı addediyorum.

“Sevgili Rengigül, enfes anılar bunlar. Tebrikler. Sen niye yapmıyorsun diye sorabilirsin, haklı da olursun bunu sormakta. Ama bu güzel anıları mutlaka kitap haline getirmek lazım. Zira ne demişler büyüklerimiz? "Söz uçar, yazı kalır". Şileden selam ve sevgiler.”, Mesut Ilgım, 3. 09. 2022

İstanbul Serisi – Nişantaşı 5 Yazımdan

“Hıfzı Topuz’un Nişantaşı anıları, ailesi ve daha çok Galatasaray Lisesi arkadaşlarına odaklı olduğu gözlemleniyor. Orhan Pamuk’un kitaplarındaki Nişantaşı anıları da kendi ailesi, yaşadıkları ve RC, İTÜ ağırlıklı daha çok. Prof. Dr. Enis Kortan’ın “Kaybolan İstanbul’um – Bir Mimarın Anıları 1947-1957” kitabındaki anıları daha çok mimari bakış açısı ile semtimiz değerlendiriliyor. Dr.ERCÜMENT ATABAY amcanın, Prof. Dr. Yıldız Demiriz teyzenin anıları da kendi yaşantılarından yansıma. Doğal olarak her semt sakini kendi yaşanmışlıklarını aktarıyor. Birleşen noktalar hemen gözüme çarpıyor, not alıyorum.”

İstanbul Serisi – Nişantaşı 2 Yazımdan

“Nazan Sirman Hanım, baba dostu, ölene kadar görüştüğüm, beni kızı gibi sevdiğini defalarca söyleyen Halide Edib’in asistanı, okulum Boğaziçi Üniversitesi ve öncesinde Robert College’de 50 yıl hocalık yapmış Dr.ERCÜMENT ATABAY amcamın akrabası. Bu detayı öğrendiğimde çok mutlu olmuştum. SankiERCÜMENT amcadan bir yadigâr gibi. KendisiAvusturya Lisesi, eşi rahmetli Rûçhan Beyefendi Galatasaray Lisesi (1943) mezunu imiş. Nazan Sirman Hanım’ı ne yazık ki kaybettik. Ruhü şad olsun. Nazan Sirman Anısı: “Günaydın sevgili Rengigül Hanım. Beni en çok heyecanlandıran, artık pek az kişinin hatırladığı çok kıymetli büyüklerimiz oldu. Bugün de çocukluğumun ve kardeşimin doktoru, Sayın İhsan Hilmi doktor amcamı hatırladım. Nişantaşı’nda idi muayenehanesi, sonraları Bağdat caddesinde yazlık villası oldu. Biz çocuklara sağlık açısından yaptığı hizmetleri hiç unutmadım. Sadece eşinin Alman olduğunu duymuştum ama emin değilim. Ne yazık ki elimde hiçbir belge yok. Sadece tonton, gözlüklü bir doktor amca hatırlıyorum. Asıl kardeşimin doktoru idi. Kardeşim 1938 doğumlu. Demek ki o yıllarda daha çok görmüştüm sevgili doktorumuzu. Aileme gelince; baba ailem Kırım Yalta Dereköy kökenli Bekiroff ailesi. Büyük babam ünlü ve sevilen bir tüccar. 1916 yıllarında İstanbul’a geliyorlar. Önce Sultanahmet’te, sonra Ayaspaşa’da Uşakizadelerin köşkünde oturuyorlar. Tam bilemediğim bir sebepten büyük babam İstanbul’dan İsviçre’ye göçmek istiyor. İstanbul’dan ayrıldıktan sonra İsviçre, oturma izini çıkarmakta güçlük çıkartıyor ve izin çıkana kadar İtalya’da Rapallo diye çok güzel bir kıyı şehrinde bekleyip, izin çıkınca Zürih’e yerleşiyorlar. Hikâyenin burasında anne ailem devreye giriyor. İki büyük babalar çok iyi dostlar. Annemin babası Beybam Nail Bey, Selanikli bir tüccar. Almanya’dan mal alıp İstanbul’daki ortaklarına yolluyor. Çok iyi yaşıyor, 6 çocukları var. Kızı annem Selma 14 yaşında. Tam bu sırada İsviçre’deki büyük babam Almanya’daki arkadaşına bir mektup gönderiyor, sebebi de o sıralar 15 yaşında olan oğlu babam Almanya’da okumak istiyor. Büyük babam arkadaşına durumu yazıyor, "Eğer uygun görürsen Server’i yollayayım sana, gözüm arkada kalmaz" diyor. Böylece babam Almanya’ya gidiyor. Yaz tatili ve herkes çiftlikte. Babamın anlattığına göre kapıdan girer girmez annemi görmüş ve o dakika âşık olmuş. Aşk karşılıksız kalmamış ama gençler kardeş gibi göründükleri için açılmamışlar. Yıllar içinde babam kışın okulda, bazen Dresden’deki kışlık evde, ama yazın tüm aile ve babamın ailesi de misafir olarak çiftlikte. Yıllar geçmiş. İstanbul’daki ortakları Beybam’a muhteşem bir kazık atmışlar ve Beybam her şeyi bırakarak İstanbul’a dönmüş. İsviçre’deki ailem de umdukları gibi olmadığı için onlar da İstanbul’a dönmüşler. Bu arada annemi isteyen bir genç çıkmış ortaya, annem "istemiyorum" diyor, ama sebep gösteremiyor. Sonunda iş ortaya çıkmış ve herkes çok memnun tabii, evlenmişler. Kısaca size aile hikâyemizi anlattım. Ailede babamlar 6 kardeş, annemler de 6 kardeş. Çocuklar beraber büyüdükleri için iki aile tek aile gibi mutlu, huzurlu saygılı bir ortamda büyüdüm. Çok şanslıyım. Size çok çok teşekkür ederim. Sevgili doktorumuzu özlem, minnet, saygı ve rahmetle anıyorum. Size de sevgilerimle teşekkür ediyorum.”, Nazan Sirman, 15.09.2022

RE Books Arts'a Kayıtlı Jill Atabay Kitapları

Sarah Jane'in Ay Macerası

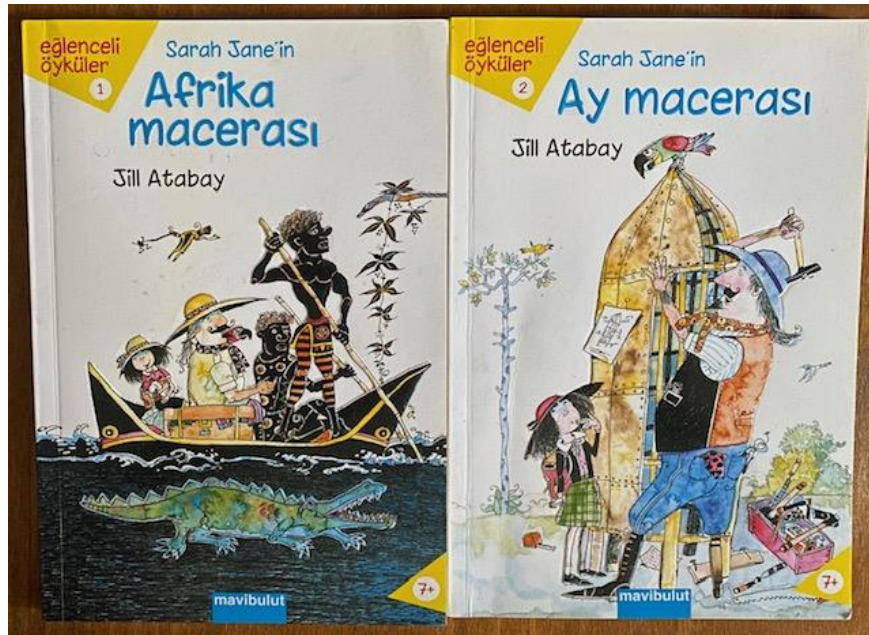
Jill Atabay - Çeviri: Fatih Erdoğan - Resimler: Mustafa Delioğlu

“Ah Sarah Jane! Ne komik kızsın sen! Bir gün Afrika'dasın, bir gün Çin'de, bir gün çatı katındaki eski sandığın içinde, başka bir gün de kim bilir hangi hayalinin peşinde nerede? Eh, ne de olsa bütün bunlar bir komik macera öykülerinin kahramanından, amcası Jack ve köpeği Fido'dan beklenen şeyler ama gitmediğin neresi kaldı, söylesene... Nee? Ay'a da mı gittin? Ah, Sarah Jane!”

Sarah Jane'in Afrika Macerası

Jill Atabay - Çeviri: Fatih Erdoğan - Resimler: Mustafa Delioğlu

“Ah Sarah Jane! Ne komik kızsın sen! Bir gün Afrika'dasın, bir gün Çin'de, bir gün çatı katındaki eski sandığın içinde, başka bir gün de kim bilir hangi hayalinin peşinde nerede? Eh, ne de olsa bütün bunlar bir komik macera öykülerinin kahramanından, amcası Jack ve köpeği Fido'dan beklenen şeyler ama gitmediğin neresi kaldı, söylesene... Nee? Ay'a da mı gittin? Ah, Sarah Jane!”

Jill teyzenin kitapları imzalı. O gün Jill teyze de Ercüment amca da pek memnun olmuşlardı. Kendileriyle yakından ilgilenen sevgili kızı ile de kısa sohbet etmiştik. Öğrencileri gibi çocukları ile de gurur duyarlardı. Hafızam beni yanıltmıyorsa ilkokul zamanı evlerini ziyarete gittiğimizde oğlu, iki kızı ile de salonda birlikte vakit geçirmiştik.

Çeviriyi yapan Fatih Erdoğan. Ercüment amca, Boğaziçi Üniversitesi'nden öğrencisi olduğunu söylemişti. Öğrencilerini internetten araştırdığımda fatiherdogan.com'da anılarını yazmış.

Bildiklerim harici bugünkü araştırmalarımda başkaca öğrencileri; Turgay Bayındır, Aslıhan Karay, Murat Ertel, Aydın Karlıbel, Yeşim Gürer Oymak, Tamer Gülbek... Ve daha kim bilir hangi kıymetli öğrencileri...

“Mîna'nın kitabını al, oku.”

“Mîna Urgan'ın “Bir Dinozorun Anıları”nı okumuştum tekrar ve not almıştım. Malum babası Tahsin Nahit. Üvey babası Falih Rifkî Atay. Dr. Ercüment Atabay amca ile aynı kürsüde imiş Mîna Hanım. Halide Edib başkan. Daha doğrusu Dekaniçe.”

Prof. Dr. Mîna Urgan, “Shakespeare I” kitabını “Büyük Hocam ve Üstadım Sayın Ercüment Atabay'a Minnettar talebesi” ifadeleriyle imzalı göndermiş. Ercüment amcanın Mîna Hoca'ya son paragrafında “Halide Hanım'ın diktası altında” ifadeleri ile teşekkür mektubu sahafta hayli yüksek ücretlere satışta. Yaşasalardı her ikisi de hayretler içinde kalırlardı. Babamın bazı kitapları da sahafta satışta, eminim hayret ederdi. Kitap satışlarından hiç maddi bir kazanç beklemediğini ve elde etmediğini bildiğim için bu noktaya değinmek istedim.

Mîna Hoca gerek “Bir Dinozorun Anıları” gerekse de “Bir Dinozorun Gezileri” kitaplarında kendi döneminin İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'ni anlatmış.

RC - Boğaziçi Bağı

Yağız Tanlı Hoca da Boğaziçi Üniversitesi'nde Ercüment amca ile birlikte çalışmış. Ord. Prof. Dr. Asaf Irmak Hoca'nın hayatını kaleme alırken yeğeni olarak tanıdım kendisini. Çok kıymetli bir aile. Asaf Hoca'ya, eşi Dorothy Hanım'a çok saygı duyardı babam. Her ikisinin de kitapları arşivimde. Dorothy Hanım English High School'da sevilen ve sayılan bir hoca imiş. İngiltere Kraliçesi'nin ziyaretinde okulda fotoğrafları var. Dorothy Hanım'ın babası Ord. Prof. Dr. Thomas Royds (1884-1955), saygın bir hoca, eşi gibi. Jill teyzeye Dorothy Hanım'ı sormak aklıma gelmemiş. Belki tanıyorlardı. Jill Atabay, Dorothy Irmak, Melba Berkay, Claude Aytuğ, Jutta Atasoy, Silvia Yelten gibi hanımefendilerin eşlerine saygı ve sevgilerine, Türk kültürü ve yaşamına uyumlarına saygı duyuyorum. Böyle erkekler de var, Dr. Edgar Poffet gibi.

Ercüment Atabay öğrencileri ile gurur duyardı.

“Nazmi'nin kitabını al” demişti. Aldım, okudum ve Londra okul anılarımla kitaplığa kaydettim.

Canterbury Hikâyeleri
Geoffrey Chaucer, Çeviren: Nazmi Ağıl

“Chaucer'in olgunluk dönemi ürünü olan Canterbury Hikâyeleri, neredeyse bütün çağların en yaygın edebi formu olan "bir çerçeve öykü içinde öyküler dizisi" örneğine uygun olarak tasarlanmıştır. Dilindeki ve anlatımındaki olgunluğun yanı sıra, öyküleri değişik kişilerin anlatması, bu kişilerin betimlenmesindeki canlılık ve anlatıcıyla öyküsü arasındaki ilişkilerin de verilmesi gibi özellikleri, yapıtı benzeri dizi öykülerden ayırmaktadır. Canterbury Hikâyeleri, Chaucer'in öngördüğü hacme ulaşamamış olmasına rağmen, yine de dev bir yapıttır. İngiliz edebiyatının bu temel yapıtı, eski İngilizce aslından yapılan tam metin çevirisiyle, ilk kez Türkçede.”

"Originally called Trinity School or Trinity House School from the Victorian building on the site, the new school was to be named 'Two Saints' as designated by the London County Council and was described as such in the architectural press at the time. The most striking aspect of the new school was the assembly hall block with its pentagram plan of five individual hyperbolic paraboloid roofs separated by glazing and touching only at their common peripheral supports.

Each roof covers one 'year room' in each point of the pentagram on the first floor. In 2007 the school became the Ark Globe Academy."

"Geoffrey Chaucer (formerly Trinity / Two Saints) School, Harper Road, Southwark, London: staircase from the assembly hall showing one of the main roof supports of the assembly hall block with the decorative pool to collect rainwater discharged from the roof" Riba Architecture.

Hacettepe'den Prof. Dr. Hasan Işın Dener hocamı yâd ederken hayatımın dönüm noktaları da çağrışımla aklıma geldi. Eğitimimdeki önemli dönüm noktam, mihenk taşı da diyebilirim hiç kuşkusuz Trinity House School idi. Çok kuvvetli hocalarımız vardı. Mrs. Aldwinkle, Miss Bates gibi... Sonrasında ülkemde Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal, Doç. Dr. Emre Kongar bende derin iz bıraktılar.

Bir de hemen her hafta evine davet eden Dr. Ercüment Atabay amca (ki baba dostumdu), Afife Sayın Hoca gibi değerli hocalarımız. Rûberû görüşmekten büyük haz aldığını söylerdi Ercüment amca. Jill teyzeyi de yâd etmeliyim tabii. Jill teyze İngilizce masal kitapları yazar, Türkçeye çevrilirdi. Saygı, sevgi ve disiplinli bir evleri vardı. Miss. Bates'in o güzel evini hatırlardım. Hasan Dener hocamızın evindeki güzel sohbetimizi bu ayki makalemde yazmak istiyorum. Vefatında yazmak istemiş ama elim gitmemişti. Bu defa Covid-19 sürecinde etkilenen "bacası olmayan fabrika" mesleğim turizme de atıfta bulunarak kaleme aldım. Ülkemdeki her eğitim kurumunun (özellikle köklü) mimari özelliklerinin net, bilimsel, akademik gözle anlatıldığı, çizimlerle, anılarla aktarıldığı günleri de görmeyi arzu ediyorum tabii...

Ercüment amca çevirinin öğrencisi tarafından yapıldığını gururla söylerdi."

“Özlem ile tanış.”

Öğrencilerinden Prof. Dr. Özlem Kumrular'ı neşe ve gururla anlatırdı. Kendisine Bernard Lewis'in makalelerini hediye etmiş. “Hem çok seyahat ediyor hem kitaplar yazıyor, çok enerjik. Tanış” demişti. Birbirimizi instagram'dan takip etmeye başlamıştık.

Ayrıca yine Nişantaşlı bir aileye mensup olan Dragos'tan komşumuzun oğlu Erhan Kayaalp Hoca'nın da dostuydu Özlem Hanım. 1998'de yayınlanan “Bayan Hayat Bir Rüya'dır'ın Yeldeğirmenleri” kitabının kahramanı, “Sinema Prens” e-kitabımın da kahramanı olduğu gibi. Maalesef Özlem Hanım'ı en verimli çağında kaybettik. Kitaplarıyla, öğrencileriyle yaşayacak. Ercüment amcanın hediyesi Bernard Lewis makaleleri ve kitaplığı emin ellerde muhafaza ediliyor diye düşünüyorum.

Dr. Ercüment Atabay Öğrencilerinden

18 Şubat 2026 tarihinde çok güzel bir sürpriz yaşadım. Tuğrul Can Öztürk Bey, ailece yaşadıkları ve çalıştıkları New York'tan bana ulaştı ve bir yazımı kaynak gösterdiğini, RE Books Arts sitesinin “harika bir kaynak” olduğunu yazdı. Ercüment Atabay'ın öğrencilerinden. Büyük Esmâ Sultan İlkokulu ile Boğaziçi Üniversitesi'nden genç okuldaşım imiş. Eski Beşiktaşlı bir aile. Bloğundaki yazıları okudum, kendisini tebrik ettim. Yazımı kaynak gösterdiği için teşekkür ettim. Kitap ve yazılarımı kaynak gösteren kişi ve kurumlardan bahsetmiştik kıymetli bir tarihçemiz ile “en önemli şey referans değeri olan metinler üretebilmek” diye görüş bildirmişti. Can Bey'in ricası üzerine kendisine Ercüment amca ile ilgili yazılarımı toparlayacağıma söz verdim. Zaten “Nişantaşı 2” yazımda da kaleme alacağımı yazmıştım, kısmet bugüne imiş. Nur içinde yatsın.

Dr. Ercüment Atabay gibi kıymetli hocalar eserleri, öğrencilerinden yansıyanlar ile yaşamaya devam ediyor.

Bizler de böyle kıymetli büyüklerimizden, babalarımız ve hocalarımızdan feyz alıp yansıtabiliyorsak ne mutlu bizlere ve kıymetini bileceğini düşündüğümüz gelecek kuşaklara.

“Çok değişik konularda mikro tarih çalışması yapıyorsunuz. Gelecekte kıymetli olacak. Yazılarınızı ilgiyle, takdirle takip ediyorum”, Attila Atlı, 2025” gibi ifadeleriyle bizleri yüreklendirenlere teşekkürü bir borç bilirim.

Rengigül Yaltırık Ural, 7 Mart 2026, I. Levent